

Tillgänglighetsinventering av Daghemmet Barnängen

2025

Innehållsförteckning

Introduktion	1
Sammanfattning	2
Målsättning med projektet	2
Enkät svar	2
Information om verksamheten	3
Avgränsning	3
Parkering	3
Vägen till entrén	4
Trappor i förbindelseleden	5
Ramp	5
Entré	6
Kapprum	9
Skyltar	10
Visuellt ledstråk inomhus	10
Rum	10
Badrum	13
Enkla och svåra åtgärder	15
Enkla åtgärder	15
Svåra åtgärder	15
Slutsats	16

Introduktion

Via projektet "Ett Åland för alla" vill vi förbättra den fysiska tillgängligheten på offentliga platser på Åland. Kartläggningen har genomförts av projektledare Alexandra Gamba. I rapporten listas åtgärder uppdelade i enkla och mer omfattande åtgärder.

Det finns lagar och rekommendationer som syftar till att säkerställa att barn med funktionsnedsättningar får likvärdig tillgång till utbildning och omsorg.

Enligt diskrimineringslagen är förskolor skyldiga att vidta skäliga anpassningar och förskolor får inte diskriminera ett barn på grund av en funktionsnedsättning. Enligt plan- och bygglagen ska lokaler där förskoleverksamhet bedrivs vara fysiskt tillgängliga för alla. Det handlar om en fysisk tillgänglighet för barnen men även för föräldrar, personal eller annan person som besöker anläggningen.

På Åland finns det även en landskapslag sedan 2021 om barnomsorg och grundskola. Några viktiga punkter ur lagen är att barnets bästa alltid ska vara i fokus. Alla barn har rätt till en inkluderande och jämlik barnomsorg eller grundskoleutbildning, oavsett funktionsnedsättning. Kommunerna är skyldiga att erbjuda tillgängliga och trygga miljöer genom bestämmelser om stöd för lärande och skolgång som finns i lagen.

Förskolans eller skolans byggnad ska vara tillgängligt både för barnens och för föräldrarnas skull. Det är diskriminerande för en förälder om personen inte har möjligheter att hämta och lämna sitt barn.

Sammanfattning

Det finns en ramp som leder till personalingången men den är svår att använda på grund av sin utformning och hinder längs vägen. Eftersom rampen är gjord i trä blir den hal vintertid och utgör en säkerhetsrisk på grund av en för hög lutning.

Det finns ingen tillgänglig toalett i byggnaden, vilket är ett problem eftersom det bör finnas minst en. Detta är viktigt eftersom daghemmet kan få barn som behöver tillgång till en tillgänglig byggnad, eller för att en förälder eller personal med funktionsnedsättning ska kunna vistas där. För att kunna anställa en person med funktionsnedsättning måste verksamheten vara anpassad så att rätt förutsättningar kan ges.

Målsättning med projektet

”Ett Åland för alla” utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättningar och följer både nationell lagstiftning och tillgänglighetsrekommendationer. Vårt mål är att sprida information för att alla personer ska kunna delta på lika villkor i samhället. För att göra en plats tillgänglig krävs det ibland bara små resurser och enkla justeringar.

Vi tar hänsyn till olika aspekter av funktionsnedsättningar såsom rörelsehinder, syn- och hörselnedsättningar samt kognitiva funktionsnedsättningar. Vårt inkluderande perspektiv syftar till att omfatta så många som möjligt. Olika funktionsnedsättningar kräver olika förutsättningar och olika anpassningar.

Syftet är att kartlägga tillgängligheten på allmänna platser och identifiera vilka tillgänglighetshöjande åtgärder som krävs. Personer med funktionsnedsättning ska ha möjlighet att använda allmänna utrymmen och offentliga platser på samma villkor som alla andra.

Enkät svar

Innan kartläggningen genomfördes skickades en enkät ut där personalen fick möjlighet att göra en självuppskattning av tillgängligheten på dagiset.

Det fanns även möjligheter att besvara frågor om byggnaden. Det är viktigt att komma ihåg att vid renoveringar kan vissa delar som vi lyfter fram vara tillfälligt otillgängliga och det som eventuellt är otillgängligt kan åtgärdas.

Det inkom inga svar som kunde ge bakgrundsinformation om byggnaden eller om arbetsplatsen.

Information om verksamheten

Maten tillagas på äldreboendet Sommarängen, som ligger i byggnaden intill och som levererar maten både till dagiset och grundskolan.

Personalen består av tre anställda personer och det finns tolv inskrivna barn. Av dessa barn är åtta ordinarie och kommer dagligen medan fyra av barnen bor på fastlandet. När föräldrarna jobbar på distans har dessa barn möjlighet att gå på dagiset.

När behovet uppstår kommer en ramp att installeras och vara separat från den som finns vid entrén till hälsomottagningen.

Avgränsning

Vid kartläggningstillfället granskades de allmänna utrymmena som barn och vårdnadshavare har tillgång till. Vi granskade inte personalutrymmen på dagiset. Anledningen till detta är att en fullständig kartläggning är tidskrävande. Det är dock viktigt att få ut så mycket detaljerad information som möjligt där allmänheten har tillträde till.

Även om personalutrymmena inte granskades är det viktigt att även dessa är tillgängliga, så tillgänglighet genomsyrar hela verksamheten och det blir möjligt att anställa personer med funktionsnedsättning.

Parkering

När man tar avfarten mot dagiset kommer man in på en grusväg. Marken har en lutning nedåt och underlaget består av småkornigt grus. Markunderlaget är fast eftersom gruset är packat och stabilt. Utan bil kan det vara svårt för en person i ett hjulförsett hjälpmedel att komma ner för den lilla nedförsbacken från vägen ner till dagiset. Om personen parkerar med bil är det däremot möjligt för personer med hjulförsedda hjälpmedel att ta sig fram på gruset.

Det finns inga utmärkta parkeringar. För att underlätta för besökare bör en parkering för de med särskilt tillstånd markeras tydligt. En skylt gör orienteringen enkel och tydlig, vilket underlättar för besökare. Hälsomottagningen finns intill dagiset, i samma byggnad. En tydligt markerad parkering skulle även underlätta för besökare till mottagningen.

Vägen till entrén

Från parkeringen för att ta sig in till dagiset finns det två entréer som kan användas. Den ena entrén kan nås genom att passera en grind och leder till några trappsteg.

Den andra entrén nås via personalingången, där det finns både en ramp och några trappsteg. Vid den entrén finns även ingången till hälsocentralen, som ligger i samma byggnad. Entrén med rampen har ett skyddande tak som skyddar besökare mot olika väderförhållanden.

Byggnaden är röd medan dörrkarmen och dörren är vita. Detta skapar en tydlig kontrast som gör ingången lättare att upptäcka. Handtaget är i en metallisk färg, vilket gör det mer synligt för personer med nedsatt syn. Detta är av särskild vikt eftersom handtaget kontrasterar mot den vita dörren.

Tydliga kontraster är viktiga för att man ska få en uppfattning av byggnaden och dess viktiga målpunkter. Det finns inget visuellt eller taktilt stråk från parkeringen till entrén. Sådana stråk underlättar för personer med synnedsättningar men underlättar även för personer med kognitiva funktionsnedsättningar.

För personer med synnedsättning hjälper visuella ledstråk dem att uppfatta riktningar eller hinder. Taktila ledstråk är kännbara med fötterna eller med käpp. Visuella ledstråk för personer med kognitiva funktionsnedsättningar skapar struktur och tydlighet vilket kan minska på stress. Stråken fungerar som vägvisare vilket gör det lätt för personer att orientera sig.

1. Cykelstället mellan rampen och trappan är i vägen.

Det finns ett cykelställ, mellan trapporna och rampen, vid entrén på framsidan. Det bör flyttas för att undvika att cyklar hamnar i vägen för de som ska använda trapporna och rampen. En omlokalisering skulle även förhindra att människor hamnar i vägen och kan orsaka kollisionsrisk. För att göra cykelstället mer synligt kan det placeras under ett skyddande tak och förses med en skylt där cykelsymbolen finns.

Från parkeringen till entrén bör det finnas jämn belysning även under vintertid. Om det uppstår skuggor kan de uppfattas som nivåskillnader. Det är även svårare att orientera sig i mörker.

Trappor i förbindelseleden

2. Trapporna som leder till personalingången.

Det finns trappor upp till personalingången på husets framsida. Trapporna ska vara försedda med ledstänger på båda sidor om trapporna och dessa ska ha en kontrasterande färg mot omgivningen.

Ledstänger bör även finnas i två olika höjder vid trappor, den lägre på 70 centimeter och den högre på 90 centimeter. Detta för att vara mer användarvänliga och enkla att nyttja. Det är viktigt att de är greppvänliga, gärna avrundade med en diameter som är lätt att greppa om. Ledstängerna ska även börja 30 centimeter före trappans början och fortlöpa 30 centimeter efter trappans slut. Detta är för att säkerställa ett riskfritt användande av trappan och för att undvika att det utgörs snubbelrisk.

Alla trappstegs ytterkanter bör vara kontrastmarkerade i en tydligt avvikande färg. Det är viktigt att kontrasterna går från mörkt till ljus eller ljus till mörk med god tydlighet.

Före trappans början och efter trappans slut bör det finnas en varningsmarkering som varnar för kommande nivåskillnader.

Ramp

Den befintliga rampen är inte utformad på ett tillgängligt sätt och på vintern utgör den en hälsorisk eftersom det finns en olycksrisk då den blir hal. Det saknas avåkningsskydd som ska vara 5 centimeter högt, vilket skyddar användaren från att köra av rampens kant och minskar

risken för fall. Det förhindrar även användaren från att ramla omkull. Avåkningsskyddet ska finnas på båda sidor av rampen.

3. Rampen som leder till hälsocentralen och personalingången.

Vid kartläggningstillfället fanns en ledstång i en brun nyans som var svår att se eftersom den smälte in i omgivningen. Den blev ytterligare skyddad av föremål i dess närhet som till exempel lådan med sand för vägunderhållning på vintern. Det finns en ledstång på ena sidan, med en höjd som varierar mellan 50 centimeter och upp till 70 centimeter beroende på var man greppar den i lutningen. Brädorna är platta och inte särskilt greppvänliga.

Det ska finnas ledstänger på båda sidor av rampen. Före rampens början och efter rampens slut bör det finnas ett visuellt varnande markeringsområde som signalerar kommande nivåskillnader.

Eftersom rampen är utformad i trä blir den hal när det är vintriga underlag och när träet blir blött.

Rampens bredd är 95 centimeter men på allmänna områden bör rampen vara minst 1,3 meter bred enligt Ålands byggbestämmelselag. Rampens lutning är 21,3 procent, vilket motsvarar en lutning på 12,1 grader. Lutningen är för brant för att rampen ska kunna användas på ett enkelt och självständigt sätt. En utomhusramp utan uppvärmning eller skyddande tak får inte överskrida en lutning av 5 procent.

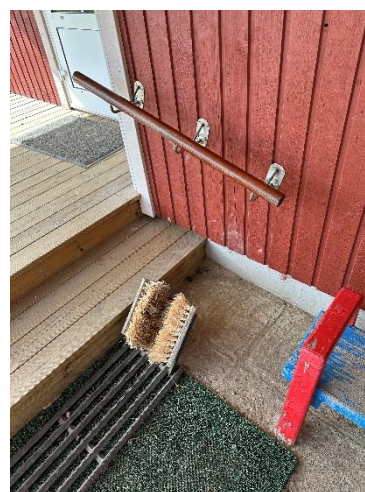
Entré

Den här entrén bör tydligt utmärkas eftersom det är den tilltänkta huvudentrén där flest besökare passerar igenom. Markunderlaget är jämnt, fast och halkfritt tack vare de stora stenplattorna som anlagts. Det är viktigt att det inte skapas glipor bredare än 5 millimeter eftersom de kan utgöra en snubbelrisk. Framför trappstegen, en aning på sidan om, finns det lösa föremål som hindrar i gångstråket. Skoborsten bör flyttas undan.

Om besökaren använder entrén som nås via gården, där grinden öppnas, möts man av en nivåskillnad på ett par trappsteg. Det finns en kort ledstång längs väggen i samma färg som byggnaden vilket gör den svår att se. I en tillgänglig passage finns det ledstänger på båda sidorna om trappan på två olika höjder. Den lägre ska vara på en höjd av 70 centimeter och den högre ska vara på en höjd av 90 centimeter. Ledstången ska börja 30 centimeter före trappans början och fortsätta 30 centimeter efter trappans slut.

4. Trappan vid den andra entrén.

5. Det finns en ledstång på ena sidan.

Det är viktigt att ledstången har en avvikande färg för att kontrastera mot omgivande miljö. En annan viktig aspekt är att ledstängerna ska vara greppvänliga, detta innebär att de gärna får vara avrundade. Den nuvarande ledstången som finns idag har installerats med en bra fästansordning som gör att fingrarna inte slår emot när besökaren använder den. När ledstängerna uppdateras kan man ha det i åtanke att fästansordningen är god. Här finns det ingen ramp för att utjämna nivåskillnaden. Entrén har ett skyddande tak med pelare som står på nedersta trappsteget. Dessa pelare bör kontrastmarkeras för att minska risken för kollision.

6. Utstickande föremål i gångstråket bör utmärkas.

Dörren är vit mot den mörkröda byggnaden, vilket skapar en god kontrast. Det underlättar om det finns ytterligare kontrastmarkeringar, särskilt vid områden som kräver besökarens

uppmärksamhet. Dessa kan varna besökaren för till exempel utstickande objekt eller nivåskillnader.

Det finns en ramp till förrådet som delvis ligger i gångstråket för de som ska till entrén. Rampens ytterkanter bör kontrastmarkeras för att uppmärksamma besökare på nivåskillnaden. Det finns en sandlåda intill trappstegen, för att undvika att den utgör snubbelrisk bör kanten på den markeras i en avvikande färg.

Det finns en tröskel som är 4 centimeter hög. Enligt rekommendationerna bör en tröskel vara avfasad och inte överstiga 2 centimeter i höjd. Dörrpassagebredden är 79 centimeter bred med en öppningsbar del vilket gör att den totala dörrpassagebredden blir 112 centimeter när båda delarna är öppna.

7. Tröskeln är för hög och trapporna är svåra att använda.

Innanför entrén finns ett större utrymme där barnens kläder kan hängas på tork. Det finns en duschvrå för att skölja av skor och ett hängställ för kläder. Det finns en hög kant in till duschen på 11 centimeter, denna bör kontrastmarkeras för att undvika att den utgör en snubbelrisk. Barnens regnkläder hänger upphängda i det här utrymmet. På golvet ligger en fast matta som inte utgör en snubbelrisk. Utrymmet har en vändyta på minst 150 centimeter i diameter, vilket möjliggör vändning med ett hjulförsett hjälpmedel.

8. Höga nivåskillnader bör kontrastmarkeras.

9. Det finns krokar på olika höjder.

Det finns få kontraster i utrymmet men kontraster mellan golv, lister och väggar hjälper personer att orientera sig.

Det finns krokar på olika höjder, från 116 centimeter till 186 centimeter. Vid duschen är krokarna vita mot en naturfärgad panel medan de lägre krokarna är i en metallisk färg mot samma naturfärgade träpanel. Om kontrasten mellan krokarna och bakgrunden är större blir det lättare även för barnen att uppmärksamma dem.

Det finns en bänk i utrymmet som gör det möjligt för besökare att sitta. Bänken är flyttbar och saknar arm- och ryggstöd. Bänkens ben kan utgöra en snubbelrisk- eller kollisionsrisk eftersom de står i gångstråket. Vändytan framför bänken är 140 centimeter, vilket underskrider den rekommenderade vändytan på 150 centimeter.

Belysningen är jämn och bländar inte. Det kommer in dagsljus i utrymmet och belysningen uppmäts vara 1000 lx. Akustiken är god, det förekommer varken buller eller eko. Ett svagt ljud från ventilationen kan upplevas som något störande.

Kapprum

10. Träpanelen i furu kommer att bytas ut.

Det finns en tröskel som är 2 centimeter hög. Trösklar bör gärna vara avfasade, för att minska snubbelrisken och för att eliminera hinder som höjdskillnader i den mån det är möjligt. Dörrpassagebredden när dörren står uppställd är 92 centimeter, med den öppningsbara delen blir dörrpassagebredden 112 centimeter.

Det finns krokar på en höjd av 112 centimeter. Det är till en fördel om det finns krokar i olika höjder. Det finns bänkar under hyllorna och krokarna som är installerade på väggen. Träpanelen i furu kommer att bytas ut. Det är bra att ha kontraster i åtanke eftersom det underlättar för personer med synnedsättningar att orientera sig i rummet.

Kapprummet har gott om utrymme och tillräcklig vändyta. Det är möjligt att flytta stolen och bordet om de upplevs vara i vägen. Belysningen är jämn och bländfri med gott dagsljusinsläpp.

Skyltar

Om man kommer från färjan finns en skylt vid vägen som visar vägen till dagiset. Texten är vit mot en svart bakgrund, vilket ger god kontrast och gör den lätt att läsa. Ur ett tillgänglighetsperspektiv är det viktigt att orienteringen är enkel och tydlig. Vi rekommenderar att tydlig skyltning eller text placeras direkt på byggnaden. Eftersom det finns flera entréer bör huvudentrén alltid vara tydligt markerad, och detta gäller även personalingången.

Det är även viktigt för barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar att det finns tydliga skyltar. Inne på toaletten finns bildstöd som visar hur barnen ska tvätta händerna.

Visuellt ledstråk inomhus

Inomhus bör det finnas logisk färgsättning och tydliga visuella ledstråk, vilket gör det lättare även för barn med funktionsnedsättningar att orientera sig i byggnaden på ett enkelt sätt.

Rum

Kök

11. Här samlas barn och personal för lunch.

12. Det bör finnas höj- och sänkbara skåp.

Det finns ett kök där barnen och personalen äter lunch. Det finns gott om vändutrymme för personer som använder hjulförsedda hjälpmedel. Barnen har tillgång till trappstolar och det finns stolar med ryggstöd men utan armstöd. Köket är av standardmodell. Vi rekommenderar att höj- och sänkbara skåp installeras för att öka tillgängligheten.

Handtagen bör vara i en kontrasterande färg för att göra dem lättare att upptäcka. I taket finns ljudabsorberande plattor som hjälper till att minska ljudnivån i matutrymmet. På borden finns bildstöd som visar var glaset ska stå och var besticken ska placeras. I matsalen finns även ett ljudöra installerat, vilket gör det möjligt att visuellt uppfatta när ljudnivån överstiger en normal nivå som kan vara skadlig under längre tid.

Pysselrum

13. Det finns ett pusselrum med handfat i barnens höjd.

Det finns ett pysselrum med bord och stolar i barnvänlig höjd. Stolarna har ryggstöd och det finns en låg bänk med ett handfat som barnen kan nå själva. Rummet har ett fönster som släpper in gott om dagsljus och är försett med gardiner.

Det bör finnas möjlighet att dra för fönstret för att minska intryck och ljusinsläpp för de barn eller den personal som är i behov av det.

Förskolerum

14. Det finns en grind in till vilorummet.

15. Det finns madrasser, kuddar och filt.

Det finns ett förskolerum med en grind där barnen kan vila vid behov. Det finns en tröskel i två olika höjder, men den överstiger inte 2 centimeter. En avfasad tröskel är dock lättare att ta sig förbi än en tröskel med två kanter. Det finns en röd rand som kan fungera som kontrastmarkering på tröskeln. I rummet finns en helkroppsspegel där barnen kan spegla sig. I taket finns det ljuddämpande plattor. Det finns madrasser och kuddar i utrymmet.

Dagsljusinsläppet är gott, tack vare fönstret som finns i förskolerummet.

Lekrum

I andra änden av huset finns två lekrum som kan delas av med en skiljevägg. Rummen har stora fönster som släpper in gott om dagsljus. Fönstren är försedda med gardiner som täcker den övre delen av fönstret. Vi rekommenderar att det ska vara möjligt att dra igen helt vid behov.

16. Det finns många olika sittplatser i lekrummet.

I taket finns det fyra belysningsarmaturer som inte testades vid kartläggningstillfället eftersom dagsljuset var mycket starkt. Det är viktigt att ha i åtanke att belysningen ska vara jämn och bländfri. Ljuddämpande takplattor finns installerade i båda rummen för att minska ljudnivån.

Det finns bord och stolar i barnvänlig höjd och stolarna är försedda med kuddar. Skiljeväggen mellan rummen är tung och svår att manövrera. Mattorna ligger stadigt och utgör ingen snubbelrisk. Färgsättningen i rummet är lugn och harmonisk, med vita och rosa nyanser.

17. Det finns en skiljevägg mellan rummen.

18. Det finns möjligheter att dra sig undan.

Eluttagen är placerade nära golvet, och vi rekommenderar att de förses med skydd för att förhindra att barnen kan stoppa in saker och riskera att få stötar. På väggarna, i en lagom höjd

för barnen, finns det speglar som skapar roliga reflektioner likt de i ett lustighus vid en nöjespark. En av speglarna är trasig med en stor spricka där barnen kan stoppa in fingrarna, fastna eller skada sig. Vi rekommenderar att trasiga föremål byts ut för att öka säkerheten.

Det finns planer på att rusta upp och renovera lokalerna. Träpanelen i furu håller på att tas bort och ersättas.

Det finns en värmepump installerad och bidrar med värme i byggnaden. Pumpen avger ett visst ljud och på sommaren blir det varmt inomhus. Personalen och barnen vistas mycket utomhus under sommaren vilket gör att det inte upplevs som ett problem. Det finns golvvärme i byggnaden om det blir kallt på vintern.

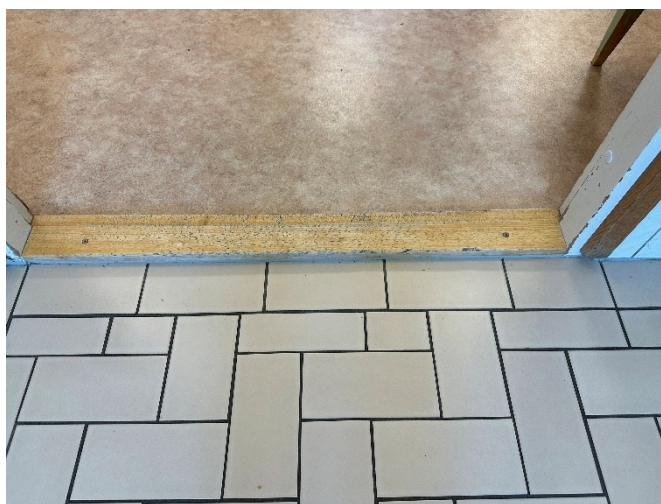
Inomhusluften är god och ljudmiljön är fritt från buller och eko. Det finns inga tecken på mögel eller andra liknande problem. Det kan bli relativt högljutt som det brukar vara på dagis. Det finns isoleringsskivor, i form av akustikplattor som dämpar ljudet.

Det finns planer på att skaffa en luftrenare för att minska sjukdomsfallen, eftersom det visats vara effektivt.

Belysningen är jämn och bländfri.

Badrum

Det finns en tröskel in till badrummet som är 2,5 centimeter hög. Tröskeln består av två delar, där den ena delen är lite lägre än den högsta punkten. Trösklar bör vara avfasade och får inte överstiga 2 centimeter i höjd. Dörrpassagebredden är 90 centimeter bred, det finns ingen dörr eftersom den har tagits bort.

19. Det finns en tröskel till badrummet som bör avfasas.

Det finns en passagebredd som är 108 centimeter, vilket innebär att en person med ett hjulförsett hjälpmedel kommer in i badrummet men utrymmet uppfyller inte rekommendationerna. Vid handfaten finns det en vändyta. Det är inte möjligt att använda toaletten för personer med hjulförsedda hjälpmedel på grund av begränsat utrymme.

I badrummet finns handfat på olika höjder. De lägre handfaten är placerade på en höjd av 64 centimeter och är anpassade för barnen. Det finns ett handfat på en höjd av 80 centimeter med ett djup på 92 centimeter. Samtliga handfat är utrustade med vanliga kranar som har temperaturindikator.

20. Det finns bildstöd vid handfaten.

21. Dagsljuset reflekteras på ytor och bländar.

Vid barnens handfat finns speglar som är försedda med bildstöd som visar hur de ska tvätta händerna. Belysningen i badrummet är ojämn och det skapas skuggor på golvet, vilket kan uppfattas som nivåskillnader. I badrummet finns det två belysningsarmaturer, ett vid det högre handfattet och ett vid de lägre handfaten. Under kartläggningstillfället uppmäts ljusstyrkan variera mellan 220 lx och 1900 lx.

Fönstren släpper in dagsljus, vilket kan vara bländande när ljuset reflekteras mot ytor i badrummet. Gardiner kan underlätta genom att skärma av det starka ljuset.

22. Det saknas lås på dörren.

23. Utrymmet är smalt.

I badrummet finns det en dörr till ett litet utrymme med en vanlig toalett. Det är tröskelfritt in till toaletten och det saknas ett lås för att förhindra att barnen låser in sig. Inne på toaletten finns det inga anpassningar för tillgänglighet. Det är svaga skillnader i kontraster eftersom allt är vitt. Det finns en hållare för en bidédusch på väggen men själva duschen

saknas. För att få tillgång till vatten måste användaren gå ut till badrummet där det finns handfat.

Enkla och svåra åtgärder

Enkla åtgärder

- Det bör finnas en parkering för de med särskilt tillstånd som är tydligt utmärkt och i nära anslutning till entrén.
- Det bör vara tydlig skyltning till parkeringen och till entréerna.
- Huvudentrén bör vara tydligt utmärkt.
- Flytta cykelstället så att det inte är nära rampen och trapporna.
- Det kan installeras en skylt med en cykelsymbol vid cykelstället.
- Handtagen på dörrarna bör vara i en kontrasterande färg för att underlätta upptäckt.
- Det bör finnas ett tydligt visuellt gångstråk som leder till entrén.
- Ordna jämn belysning från parkeringen till gångstråket som leder till entrén.
- Det ska finnas ledstänger på båda sidor av trappan.
- Ledstängerna ska vara greppvänliga och i två olika höjder, från 70 och 90 centimeter.
- Ledstängerna ska ha en färg som kontrasterar mot omgivningen.
- Ledstänger ska börja 30 centimeter före trappan eller rampens början och fortsätta 30 centimeter efter dess slut.
- Den främre yttre kanten på trappstegen ska vara kontrastmarkerad.
- Det ska finnas en varningsmarkering i en kontrastfärg före rampens början och efter rampens slut.
- Lösa föremål och föremål i gångstråket bör flyttas eller kontrastmarkeras för att minska snubbelrisk.
- Pelarna vid huvudentrén bör kontrastmarkeras.
- Allt som kan orsaka en snubbelrisk bör vara tydligt markerat i en avvikande färg.
- Krokar kan med fördel kontrastmarkeras för att bli mer synliga.
- Trösklar ska vara avfasade eller så låga som möjligt för att underlätta passage.
- Visuella ledstråk inomhus underlättar även för barn med funktionsnedsättningar.
- Det bör finnas möjlighet att avskärma dagsljuset i de olika rummen.
- Införskaffa plastskydd för eluttagen så att inte barnen kan sticka in föremål i dem.
- Trasiga leksaker och lustiga speglar bör bytas ut eller tas bort så att inte barnen skadar sig på dem.
- Ojämn belysning bör åtgärdas för att skapa en tryggare miljö.
- Toaletsitsen bör vara i en kontrasterande färg mot den omgivande bakgrunden för att öka synligheten.

Svåra åtgärder

- Det finns inget gångstråk från vägen till dagiset.

- Rampen utgör en säkerhetsrisk och behöver åtgärdas enligt rapportens rekommendationer.
- Det bör finnas tydligare kontraster mellan väggar och golv.
- Det kommer ett svagt störande ljud från ventilationen innanför entrén.
- För att köket ska vara tillgängligt behöver det finnas höj- och sänkbara skåp.
- Skiljeväggen är tung och trög att manövrera.
- Det blir varmt inomhus under sommaren.
- Det ska finnas en toalett som är tillgänglig för alla.

Slutsats

”Ett Åland för alla” syftar till att förbättra den fysiska tillgängligheten på offentliga platser på Åland, även med fokus på barnomsorgsmiljöer. Kartläggningen utgår från FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning och följer både nationell och lokal lagstiftning. Målet är att skapa jämlika förutsättningar för alla genom att identifiera hinder och föreslå konkreta åtgärder för ökad tillgänglighet.

Vid granskningen av dagisets miljö framkom flera brister gällande tillgängliga entréer och förbindelseleder. Rampen vid personalingången är för smal, har för brant lutning och saknar viktiga säkerhetsdetaljer såsom avåkningsskydd och tydliga ledstänger. Trapporna saknar kontrastmarkeringar, vilket försämrar både säkerheten och gör dem svåra att använda. Det finns lösa hinder i entréområdet, höga trösklar och otillräckliga kontrastmarkeringar. Parkeringen och gångvägen till entrén saknar skyltning samt visuella eller taktila ledstråk. Belysningen behöver också vara jämn och tillräcklig för att fungera under vinterhalvåret när det är mörkt.

Inomhusmiljön visar både styrkor och förbättringsområden. Det finns god vändyta i köket och ljuddämpande åtgärder som hjälper vid högre ljudnivåer. För att öka tillgängligheten i köket bör skåphandtagen ha en kontrasterande färg och de bör vara höj- och sänkbara. Pysse rummet och förskolerummet är barnanpassade med god ljusmiljö men det saknas möjlighet att avskärma dagsljuset vid behov. Lekrummen har en harmonisk färgsättning med ljuddämpande tak, men trasiga leksaker innebär en säkerhetsrisk. Det är viktigt att eluttagen barnsäkras eftersom dessa finns placerade på golvnivå där barn lätt kan nå dem. Kapprummet är välbelyst och rymligt men kontrasterna i färgerna är svaga.

Badrummet är delvis tillgängligt tack vare att det är rymligt och möjligt att köra in med ett hjulförsett hjälpmedel. Det finns handfat på olika höjder och bildstöd som visar hur barnen ska tvätta händerna. Det finns en hög tröskel och belysningen är ojämn. Toaletten saknar tillgänglighetsanpassningar och tydliga färgkontraster.

Sammanfattningsvis visar kartläggningen att det finns ett stort engagemang för att skapa en inkluderande miljö, men flera fysiska hinder behöver åtgärdas för att uppnå full tillgänglighet. Genom förhållandevis enkla förbättringar kan miljön bli mer välkomnande och funktionell för alla barn, vårdnadshavare och personal oavsett eventuell funktionsnedsättning.

Kontaktuppgifter

Alexandra Gamba, Projektledare "Ett Åland för alla".

Funktionsrätt Åland, Skarpansvägen 30.

alexandra.gamba@handicampen.ax eller via tel: +358 40 189 7453

Källor

Kilpelä Niina, 2019, Tillgängliga byggnader och deras omgivningar, miljöministeriet.

Invalidförbundet, 2019, Esteettömyyskartoitusopas

Ålands byggbestämmesamling, 2015:5, <https://www.regeringen.ax/infrastruktur-kommunikationer/bygga-bo/alands-byggbestammelsesamling>